

Пише: Тим Џуда
уторак, 20 фебруар 2018 20:48

Говорећи о потешкоћама при исцртавању граница на Балкану, новинар листа „Економист“ [Тим Џуда](#) , примећује да се, уколико би Србија и "Косово" ушли у размену делова територија, процес ту никако не би зауставио.

Превод његовог чланка преносимо у целости.

Пре десет година Косово је прогласило независност од Србије. Његови Албанци, који чине већинско становништво, тада су славили. Међутим, косовски Срби, од којих већина живи у енклавама – нису.

Србија не признаје Косово, које је некада било њена јужна покрајина, а косовски Срби себе и даље сматрају грађанима Србије. Ово је типична ситуација за Балкан, где су границе, право речено – у хаосу. Па тако, имате Србе који живе на Косову или у Босни и Херцеговини (где имају и своју властиту републику – Републику Српску), имате Албанце и Бошњаке (Муслимане) што живе у Србији, имате Грке у Албанији...

Недавно су српски званичници предложили преговоре о размени територије са својим колегама, косовским Албанцима.

Пише: Тим Џуда
уторак, 20 фебруар 2018 20:48

Још 1923. године, Грчка и Турска су се договориле да размене неких два милиона људи. Турска је у Грчку послала православни живаљ којем је матерњи језик грчки, а муслимани из Грчке послати су у Турску. Била је то брутална релокација, али у њихову одбрану, од тог доба Грчка и Турска нити једном нису ратовале. Једино место где је долази до сукоба између Турака и Грка јесте Кипар - где и даље опстаје мешовито становништво. То је оно што је послужило као инспирација националистима западног Балкана.

Од 1918. године па све до касних педесетих година прошлог века, Муслимани су охрабривани да се иселе из Југославије за Турску. Ипак, у време распада Југославије деведесетих година, на њеним просторима су и даље живели људи из различитих заједница. Током југословенских ратова, лидери су у етничком чишћењу видели најбољи начин за стварање нових националних држава, у којима нема проблематичних мањина.

До 1995. године, хрватске регије историјски насељене српским становништвом су

Пише: Тим Џуда
уторак, 20 фебруар 2018 20:48

очишћене, а стотине хиљада Срба, Хрвата и Бошњака су на сличан начин били протерани из својих домова у Босни. Но, државе настале из ове имплозије нису унутар својих уредно исцртаних граница равномерно разместили Србе, Албанаце, Хрвате и остале. Мноштво Срба је избегло са Косова након ратова, али је неких 120.000 остало на том тлу.

Српски званичници хоће да разговарају о томе да Косову узму његов северни део, а да, заузврат, Косову пребаце оне делове Србије у којима живи већинско албанско становништво. Заговорници овог „пресложњавања мапе“ тврде да мултиентичке заједнице на Балкану не успевају да опстану. Међутим, они пренебрегавају чињеницу да, једном кад власти крену тим путем, процес не мора да има предвидив крај и да неће бити превише обзира за поштовање људских права свих учесника у том процесу.

Уколико Косово и Србија започну озбиљне преговоре о исцртавању нових граница, утицај на Балкан и његове заједнице могао би да остави дубок траг, и то не само на оне у погођеним деловима Косова и Србије. Лидери босанских Срба одржали би референдум о будућности Републике Српске, Босански Хрвати би их пратили, а Бошњаци би се онда борили да спрече комадање своје заједничке земље. С друге

Пише: Тим Џуда
уторак, 20 фебруар 2018 20:48

стране границе, Србија би вршила притисак на бошњачке националисте у Санџаку, који сањају да прикључе тај регион Великој Босни. У међувремену, Албанци у западној Македонији и Црној Гори захтевали би да се придруже Великој Албанији. Такође, заговорници те идеје хтели би да тој творевини припоје и делове северне Грчке, док би грчки националисти захтевали део јужне Албаније.

Оно што је највећа иронија код оваквих спорних идеја јесте чињеница да већина косовских Срба заправо живи у енклавама на југу Косова. Дакле, такав споразум их не би оставио да живе у Србији и вероватно би морали да напусте своје домове или би из њих били прогнани.

Али, српски званичници као да су мање забринуте за своје сународнике него за предузимање корака ка признању Косова – чиме би себи повећали шансе да се приближе приступању Европској унији, што је нешто што прижељкују. Као да их уопште не брине то што размена територија на западном Балкану може имати несагледиве последице. На крају крајева, мађарски националисти нису се још увек помирили с губитком Трансилваније која сада припада Румунији, а румунски националисти би врло волели да помере своје границе како би заузели Молдавију.

Пише: Тим Џуда
уторак, 20 фебруар 2018 20:48

Постоји разлог што је термин "балканизација" на тако лошем гласу. Као и у целој ЕУ, смањивање значаја националних граница би било мудрије решење него њихово поновно исцртавање илити - као што је то приметио један високи званичник ЕУ - "отварање врата пакла".

Извор: [Economist](#)

(НСПМ)